

KONCEPCE PAMÁTKOVÉ ČINNOSTI V ČR

I) Co chybí II) Co přebývá III) Co by mělo být IV) Výsledek

Památkové hnutí je dvoukolejné a vícekolejné– to všichni slyšeli mnohokrát. Ale v čem je dvoukolejnost? Tu založil paradoxně sám zákon vytvořením „malých“ a „velkých“ památkářů. Z této koncepce se pak vytvořily i struktury organizační, atd. Někdo se vyjadřuje, někdo dává stanoviska, někdo rozhodnutí, někdo řeší odvolání a občan mnohdy vůbec netuší, kdo je ten správný NĚKDO.

Ad I) Co chybí:

a) Chybí zejména jednotné srozumitelné a obecně závazné postupy a metodiky na opravy, údržby a další činnosti týkající se památek, ve formě podzákoných norem – prováděcích předpisů.

NPÚ by měl vypracovávat, projednávat, aktualizovat a vydávat obecně závazné metodiky a postupy – formou prováděcích předpisů, které budou fungovat nejen pro správní úřady „památkářské“, pro stavební úřady, pro projektanty, pro architekty, ale i pro dodavatele stavebních hmot, pro dodavatele staveb a zejména pro vlastníky – investory. Ti všichni potřebují jasná pravidla „kuchařku“, co nejjednodušší a co nejpřesnější.

Systém umožní standardně řešit a tím bez časových prodlev většinu standardních případů. Současně se tím výrazně sníží možnosti korupce. Nikdo nebude muset uplácat, protože budou jasná pravidla. Navíc se uvolní kapacita památkářů odborníků – specialistů, kteří budou řešit pouze speciální případy a nebudou ztrácet čas zbytečným „papírováním“.

b) Chybí kompletní a přesný ústřední seznam kulturních památek.

c) Chybí možnost řádné kontroly a přímého dohledu státu nad péčí o památky a plněním zákona o památkové péči – přímá ingerence státu v oblasti památkové péče formou fyzické účasti zaměstnanců státu v jednotlivých regionech. Tento systém se osvědčil u dalších ministerstev – např. MMR, MŽP. atd.

d) Chybí prohloubení výuky památkové péče na stavební fakultě, kde všichni absolventi Fakulty stavební musí mít hluboké znalosti nejen o stylech, ale i o historických stavebních hmotách a historických technologiích. Výchova specialistů by měla být soustředěna na ČVUT, kde by měli přednášet i špičkoví odborníci z NPÚ a Památkové inspekce.

Ad II) Co přebývá

Trojstupňový neefektivní systém řízení NPÚ.

Několik vyjádření (mnohdy zásadně se lišících) k jednomu památkovému problému.

Snaha památkářů také získat „kulatá“razítka.

Ad III) Co by mělo být = Budoucí podoba památkové péče :

a) Památková inspekce MK ČR (PI) a její územní odborná pracoviště (ÚOP-PI) v jednotlivých krajích jako prodloužená ruka MK:

-kontroluje činnost správních úřadů obcí, měst, krajů, tj. vykonává přímý a komplexní dohled nad péčí o památky vč. pokut,

-kontroluje úplnost a aktuálnost ústředního seznamu vedeného NPÚ,

-kontroluje úplnost a aktuálnost prováděcích předpisů zpracovávaných a vydávaných NPÚ,

-kontroluje činnost všech oblastí památkové péče.

b) Národní památkový ústav (NPÚ) – 1 pracoviště v Praze v Liliové ulici jako špičkové, metodické a vědecké pracoviště památkové péče:

-vypracovává, projednává, aktualizuje a vydává obecně závazné metodiky a postupy jako prováděcí předpisy,

-vypracovává stanoviska pro správní úřady a památkovou inspekci v případech obzvláště složitých,

-vede Ústřední seznam a archívy,

-realizuje vědecké bádání i prezentaci památek ČR a výchovu odborníků.

c) Správa hradů a zámků (SHZ) jako správcovská organizace nemovitých a movitých památek Ústřední pracoviště, které bude centrálně zajišťovat komplexní servis vč. centrálního pultu, veřejných zakázek, jednotného účetnictví a kontrolovat veškeré činnosti objektů. Objekty budou přímo řízeny ústředním pracovištěm, budou mít maximální míru samostatnosti, ale současně budou maximálně kontrolované:

-1 pracoviště v Praze na Valdštejnském náměstí, které plní funkci jednotného a jednotčího ústředí dle zákonů,

- jednotlivá pracoviště na jednotlivých objektech.

d) Forma, logistika a zaměstnavatelské poměry :

Památková inspekce (PI) a její ÚOP:

- organizační složka státu,
- kompletní logistiku zajišťuje MK ČR,
- zaměstnavatel MK ČR – organizační složka státu.

Národní památkový ústav (NPÚ)

- příspěvková organizace MK ČR,
- logistiku (částečně zajišťuje MK ČR – správa budovy sídla = jedno pracoviště ekonomiku a personální záležitosti vlastními zaměstnanci NPÚ)
- zaměstnavatel příspěvková organizace NPÚ.

Správa hradů a zámků (SHZ)

- příspěvková organizace MK ČR,
- kompletní logistiku si zajišťuje SHZ vlastními zaměstnanci s prioritou výkonu na jednotlivých objektech a prioritou kontroly na ústředním pracovišti (jednostupňový systém řízení),
- zaměstnavatel příspěvková organizace SHZ.

Ad IV) Výsledek:

- Silná a funkční PI -Památková inspekce,

- Funkční metodika památek a fungující seznam v NPÚ,

- Efektivní správa památek v SHZ,

- Počty zaměstnanců a absolutní úspora počtu zaměstnanců:

PI – stávající zaměstnanci MK ČR a část zaměstnanců nebo systemizovaných míst z bývalých územních odborných pracovišť NPÚ (cca

NPÚ – stávající počet zaměstnanců ÚP NPÚ (cca 130)

SHZ – stávající zaměstnanci objektů a část systemizovaných míst zaměstnanců bývalých územních odborných pracovišť NPÚ

- Zbytek systemizovaných míst (hospodářsko-ekonomické funkce) z bývalých ÚOP NPÚ bude úspora.

13.8.2006 I.Noveský